

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 9Co/357/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4116230560
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 10. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Andrea Szombathová-Poláková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2018:4116230560.2

Uznesenie

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Andrey Szombathovej-Polákovvej a sudkýň Mgr. Ingrid Radošickej Vallovej a JUDr. Kataríny Marčekovej, v právnej veci žalobcu: Československá obchodná banka, a. s., so sídlom Bratislava, Michalská 18, IČO: 36 854 140, právne zastúpený Malata, Pružinský, Hegedúš & Partners s. r. o., so sídlom Prievozská 4/B, Bratislava, IČO: 47 239 921, proti žalovanému: C. N., nar. XX. XX. XXXX, trvalo bytom O. XXX, o zaplatenie 1.332,71 eura s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Nitra zo dňa 15. mája 2017 č. k. 10Csp/213/2016-40 takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom zamietajúcom výroku a vo výroku o náhrade trov konania z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 767,71 eura s úrokom z omeškania 8 % ročne od 04. 04. 2017 do zaplatenia tak, že sa mu ukladá zaplatiť uvedenú sumu v splátkach 50 eur mesačne splatných vždy do 15-teho dňa v mesiaci od právoplatnosti rozsudku tak, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok splatnosť celého plnenia. Vo zvyšnej časti žalobu zamietol a žalobcovi priznal náhradu trov konania v rozsahu 15,22%. Rozhodnutie po právnej stránke odôvodnil ustanoveniami § 708 ods. 1, § 710, § 497, § 504 Obchodného zákonníka, § 52 ods. 1 až 4, § 53 ods. 1 až 3 a 5, § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, § 10 ods. 1, § 9 ods. 2 písm. f/, g/, § 11 ods. 1 písm. a/ zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, § 3 ods. 1, § 10c nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z., § 232 ods. 4 CSP. Uviedol, že žalobca v spore požadoval, aby súd rozhodol, že žalovaný je povinný zaplatiť mu žalovanú sumu 1.332,71 eura, ktorá pozostáva z istiny 862,36 eura, úrokov 134,67 eura k 30. 11. 2013 a úrokov z omeškania 335,67 eura k 30. 09. 2016 spolu s úrokmi 134,67 eura od 01. 12. 2013 do 30. 09. 2016 a úrokmi 19,50 % ročne z 862,36 eura od 01. 10. 2016 do zaplatenia a úrokmi z omeškania 8,25% ročne z 1.490,70 eura od 01. 10. 2016 do zaplatenia. Žalobca ako banka a žalovaný ako dlžník uzavreli zmluvu o bežnom účte a 15. 02. 2011 sa písomne dohodli na povolenom prečerpaní tohto bežného účtu. Súčasťou uvedenej zmluvy sú obchodné podmienky žalobcu, ktoré sa v spise nachádzajú z 01. 09. 2010 nepodpísané žalovaným, všeobecné obchodné podmienky a predzmluvný formulár, ktoré neboli súdu predložené. V zmluve o povolenom prečerpaní sa zmluvné strany dohodli na výške úverového limitu 950 eur, úrokovej sadzbe 16,90% ročne a sadzbe úrokov z omeškania 9% ročne a aj na tom, že žalovaný je povinný úver splatiť kedykoľvek na požiadanie žalobcu. V zmluve neboli dohodnuté poplatky, nebola v nej uvedená doba trvania zmluvy, termín konečnej splatnosti a celková výška a mena úveru. Žalovaný z účtu vyčerpal peňažné prostriedky žalobcu v celkovej výške 11.747,83 eura a to naposledy 03/2013 a vrátil žalobcovi peňažné prostriedky v celkovej výške 10.980,12 eura a to naposledy 02/2013. Žalobca peňažné prostriedky do 03/2014 započítaval na úroky, úroky z omeškania a poplatky v celkovej výške 180 eur a po 03/2013 už len na úroky a úroky z omeškania. Žalovaný sa prvýkrát s vrátením úveru dostal do omeškania 07/2011 a do trvalého omeškania 04/2013. Žalobca upozornil žalovaného listom z 25. 06. 2012 na jeho omeškanie a možnosť domáhať sa zaplatenia celého úveru a listom z 01. 12. 2013 mu oznámil, že celý jeho záväzok

vo výške 1.243,88 eura je splatný a žalovaný je povinný ho zaplatiť do 11. 12. 2013. Žalobca nepreukázal, kedy oba listy doručil žalovanému. Žalovaný doposiaľ žalobcovi požadovanú sumu nezaplatil. Z obsahu spisu mal súd za preukázané, že žalobca a žalovaný uzavreli zmluvu o povolenom prečerpaní bežného účtu, ktorá je absolútnym obchodno-právnym vzťahom, na ktorú sa podľa § 710 Obchodného zákonníka vzťahujú ustanovenia zmluvy o úvere podľa § 497 OZ a nasl. Pretože žalovaný vstúpil do právneho vzťahu so žalobcom ako spotrebiteľ a žalobca ako dodávateľ ide zároveň o spotrebiteľskú zmluvu, na ktorú sa vzťahujú aj ustanovenia § 52 a nasledujúce Občianskeho zákonníka, ktoré predstavujú základný právny rámec ochrany spotrebiteľa, popri ostatných právnych predpisoch, zákona č. 634/1992 Zb., resp. č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa alebo zákona č. 258/2001 Z. z., resp. č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o zmene a doplnení ďalších zákonov. V zmluve o povolenom prečerpaní bežného účtu, predloženej súdu, absentuje dohoda o poplatkoch, na ktoré žalobca započítaval peňažné prostriedky zaplatené žalovaným. Žalobca síce súdu predložil svoje obchodné podmienky, nie je z nich však zrejmé, či s nimi bol žalovaný skutočne oboznámený. V zmluve okrem toho absentujú viaceré náležitosti podľa § 9 odsek 2 písmeno f) a g) zákona č. 129/2010 Z. z. je uvedený úver bezúročný a bez poplatkov podľa § 11 odsek 1 písmeno a) uvedeného zákona, a preto môže byť žalobcovi priznané iba právo na zaplatenie sumy zodpovedajúcej skutočne poskytnutému prečerpaniu finančných prostriedkov so započítaním rozdielu peňažných prostriedkov, ktoré už žalovaný žalobcovi vrátil, t.j. 767,71 eura ($11.747,83 - 10.980,12 = 767,71$), a preto súd rozhodol, že žalovaný je povinný uvedenú sumu žalobcovi zaplatiť a vo zvyšnej časti spolu s požadovanými úrokmi z omeškania žalobu zamietol. Pretože žalobca nepreukázal, že žalovaného požiadal o vrátenie peňažných prostriedkov skôr, pretože k výzve z 25. 06. 2013 nedoložil doručenkou a žalovaný sa nevedel vyjadriť, kedy mu bola výzva doručená, mal súd za to, že žalovaného požiadal o vrátenie peňažných prostriedkov až doručením žaloby. Pretože žalovaný sa dostal s vrátením peňažného dlhu do omeškania, a pretože iná lehota splatnosti nebola dohodnutá, priznal súd podľa § 504 OZ žalobcovi nárok na úroky z omeškania z celej dlžnej sumy až od 04. 04. 2017 do zaplatenia a to vo výške 8 % ročne, pretože základná úroková sadzba bola v prvý deň omeškania 0,0 % a žalobcovi patrí úrok o 8 bodov vyšší a vo zvyšnej časti žalobu zamietol. Žalobca si v konaní uplatnil od žalovaného aj nárok na úroky z istiny po vyhlásení jej predčasnej splatnosti, ktorým však prišlo k zmene záväzku, vzniku práva žalobcu požadovať od žalovaného jednorazové okamžité vrátenie celej poskytnutej sumy a povinnosti žalovaného okamžite a naraz vrátiť poskytnutú sumu, inak ide o protiprávny stav, s ktorým sa spájajú sankcie a nemôžu sa s ním spájať nárok na odplatné plnenie, ktoré sa spájajú len s právne súladným stavom oprávneného držania peňažných prostriedkov. Ak napriek tomu existuje zmluvná úprava, ktorá stotožňuje s takýmto stavom odplatné nároky patriace žalobcovi len v právne súladnom stave je takáto úprava na škodu žalovaného neprijateľne odchylná od zákona, čo ju robí podľa citovaných zákonných ustanovení absolútne neplatnou (rozsudok Krajského súdu v Prešove č. k. 6Co 190/2014 zo dňa 30. 06. 2015), a preto súd žalobu v tejto časti zamietol. O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 255 odsek 2 CSP a v konaní úspešnejšiemu žalobcovi priznal náhradu trov konania v rozsahu 68,66%, pretože žalobca bol úspešný v rozsahu 15,22% (767,71 eura z 1.332,71 eura) a žalovaný bol úspešný v rozsahu 42,39% (565 eura z 1.332,71 eura) a pričom $68,66 - 42,39 = 15,22\%$.

2. Rozsudok súdu prvej inštancie, v jeho zamietajúcom výroku a vo výroku o trovách konania, napadol v zákonnej lehote odvolaním žalobca, domáhajúc sa ním zrušenia rozhodnutia súdu v napadnutom rozsahu a vrátenia veci súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Uviedol, že konajúci súd zamietajúci výrok rozhodnutia odôvodnil tým, že uzatvorená spotrebiteľská zmluva nespĺňa náležitosti vyžadované zákonom o spotrebiteľských úveroch, v dôsledku čoho ju vyhlásil za bezúročnú a bez poplatkov. S uvedeným záverom súdu nesúhlasí. Má za to, že súd nedostatočne vyhodnotil poskytnutý spotrebiteľský úver ako úver revolvingový. Produkt povoleného prečerpania je typický skutočnosťou, že nie je časovo ohraničený. Ide o formu tzv. revolvingového úveru, ktorý je charakteristický odlišnosťami v porovnaní so spotrebiteľským úverom s jednorazovým čerpaním finančných prostriedkov. Ustálená judikatúra preto priznáva revolvingovým úverom osobitný režim pri aplikácii noriem spotrebiteľského práva. Obmedzenie zmluvy o kreditnej karte na určitý časový úsek by bolo nielen v rozpore s produktom povoleného prečerpania, ale i v rozpore s podstatnou náležitosťou uzatvorenej zmluvy, t.j. s prejavenu vôľou zmluvných strán. Ďalej viedol, že úrok z poskytnutého úveru je cenou peňažných prostriedkov, ktoré zmluvou o úvere veriteľ umožňuje čerpať dlžníkovi a je potrebné zdôrazniť, že tento úrok nemá sankčný charakter, preto ho nemožno zamieňať s úrokom z omeškania, na ktorý vzniká veriteľovi nárok iba v prípade omeškania dlžníka. Skutočnosť, že konajúci súd sa nedostatočne zaoberal revolvingovou podstatou úveru, vyvoláva dôvodnú pochybnosť i o odôvodnení rozsudku. Poukázal na Nález ÚS ČR I. ÚS 625/2003, ktorý by podľa jeho názoru mal predstavovať základ nazerania na sporové konanie, kde základnou podmienkou je predovšetkým zhoda vôle zmluvných strán o obsahu zmluvy. Sankcia

prezentovaná konajúcim súdom má za následok, že spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov. Táto predstavuje zásah do prejavenej vôle zmluvných strán, a to napriek tomu, že žalobca sa žiadnym spôsobom neobohatil na úkor žalovaného spotrebiteľa. Bol to pritom žalovaný, ktorý sa rozhodol pre spotrebiteľský úver formou povoleného prečerpania. Požiadavka súdu na určenie celkovej výšky úveru pri revolvingových úveroch nie je možná. Rozsudok súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a konajúci súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam.

3. Písomné vyjadrenie k odvolaniu žalobcu podané nebolo.

4. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 34 CSP), viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania žalobcu (§ 379 a § 380 ods. 1 CSP) prejednal vec bez nariadenia odvolacieho pojednávania a po prejednaní veci dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je dôvodné a rozsudok súdu prvej inštancie v jeho napadnutom zamietajúcom výroku a vo výroku o trovách konania je potrebné v zmysle ustanovenia § 389 ods. 1 písm. b/ CSP zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

5. Podľa § 389 ods. 1 písm. b/ CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ak tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom.

6. Obsahom práva na spravodlivý súdny proces je umožniť každému bez akejkoľvek diskriminácie reálny prístup k súdu, pričom tomuto právu zodpovedá povinnosť súdu vo veci konať a rozhodnúť. Právo na spravodlivý súdny proces je naplnené tým, že súdy zistia skutkový stav, a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. Do práva na spravodlivý proces ale nepatrí právo strany, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (IV. ÚS 252/04), ani právo na to, aby bola strana sporu pred všeobecným súdom úspešná, teda, aby sa rozhodlo v súlade s jej požiadavkami (I. ÚS 50/04).

7. Pod porušením práva na spravodlivý proces treba rozumieť taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa strane znemožní realizácia jej procesných práv, priznaných mu v civilnom konaní za účelom obhájenia a ochrany jej práv a právom chránených záujmov. Ide teda o taký postup súdu, ktorý znemožňuje strane sporu realizáciu procesných práv a právom chránených záujmov, priznaných mu Civilným sporovým poriadkom na zabezpečenie svojich práv a oprávnených záujmov.

8. Podľa § 220 ods. 2 CSP v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

9. Právo strany na riadne odôvodnenie rozhodnutia je jednoznačne takým procesným právom, ktoré mu je v civilnom konaní priznané za účelom obhájenia a ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Odôvodnenie rozsudku súdu musí mať náležitosti uvedené v ustanovení § 220 ods. 2 CSP, musí obsahovať výklad opodstatnenosti, pravdivosti, zákonnosti a spravodlivosti výroku rozsudku. Súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia musí vyrovnáť so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a ich myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen s poukazom na všetky skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na prijaté právne závery. Účelom odôvodnenia rozsudku je predovšetkým preukázať správnosť rozsudku; odôvodnenie musí byť súčasne preskúmateľné.

10. Z obsahu spisu v prejednávanej veci vyplýva, že žalobca sa žalobou doručenou súdu prvej inštancie dňa 18. 11. 2016 domáhal, aby súd zaviazal žalovaného zaplatiť mu sumu 1.332,71 eura, úrok vo výške 493,67 eura, úrok vo výške 19,50 % ročne zo sumy 862,36 eura od 01. 10. 2016 do zaplatenia, úrok z omeškania vo výške 8,25% ročne zo sumy 1.490,70 eura od 01. 10. 2016 do zaplatenia, ako

i trovy konania. Z odôvodnenia žaloby vyplýva, že na základe žiadosti žalovaného vystavil žalobca žalovanému Oznámenie o poskytnutí povoleného prečerpania k žiadosti č. 004088301R zo dňa 15. 02. 2011, ktorým došlo k uzatvoreniu Zmluvy o povolenom prečerpaní č. 004088301R. Na základe zmluvy o prečerpaní poskytol žalobca žalovanému povolené prečerpanie na bežnom účte do výšky limitu 950 eur formou úveru. Úver mohol byť čerpaný odo dňa 15. 02. 2011. Zmluvné strany sa dohodli, že výška úrokovej sadzby v zmysle zmluvy je dohodnutá vo výške 16,90% ročne a výška sadzby úroku z omeškania je dohodnutá vo výške 9% ročne. V zmysle čl. II. ods. 5 VZP pre prečerpanie bol žalovaný k poslednému dňu kalendárneho mesiaca povinný zabezpečiť na jeho bežnom účte dostatok peňažných prostriedkov na úhradu mesačných úrokov a úrokov z omeškania. Žalovaný nedodrжал dohodnuté zmluvné podmienky, v dôsledku čoho žalobca dňa 30. 11. 2013 určil splatnosť úveru v súlade s čl. VII. ods. 1 písm. a/ VZP pre prečerpanie. Výška úroku pri povolenom prečerpaní predstavuje ku dňu 14. 11. 2016 sadzbu 19,50% ročne a výška úroku z omeškania ku dňu 01. 12. 2013 je vo výške 8,25% ročne z dlžnej sumy.

11. Odvolací súd po preskúmaní odvolaním napadnutého zamietajúceho výroku rozhodnutia súdu prvej inštancie dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie nezodpovedá požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutia v zmysle ustanovenia § 220 ods. 2 CSP a postupom súdu prvej inštancie bolo porušené právo na spravodlivý proces, čo bolo dôvodom na zrušenie rozhodnutia v jeho napadnutom zamietajúcom výroku a v súvisiacom výroku o trovách konania v zmysle ustanovenia § 389 ods. 1 písm. b/ CSP a vrátenie veci súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

12. Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie o zamietnutí nároku žalobcu odôvodnil tým, že v zmluve absentujú viaceré náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. f/ a g/ zákona č. 129/2010 Z. z., a preto je uvedený úver bezúročný a bez poplatkov podľa § 11 ods. 1 písm. a/ zákona o spotrebiteľských úveroch. Z uvedeného dôvodu priznal žalobcovi iba právo na zaplatenie sumy zodpovedajúcej skutočne poskytnutému prečerpaniu finančných prostriedkov, so započítaním rozdielu peňažných prostriedkov, ktoré už žalovaný žalobcovi vrátil. Takéto len všeobecné konštatovanie súdu o absencii viacerých náležitostí podľa § 9 ods. 2 písm. f/ a g/ zákona č. 129/2010 Z. z. neposkytuje spoľahlivý podklad pre zistenie, na základe akých skutkových okolností a právnych úvah súd prvej inštancie k tomuto záveru dospel.

S poukazom na uvedené je potrebné rozhodnutie súdu prvej inštancie považovať za nepreskúmateľné, v dôsledku čoho nebolo možné preskúmať správnosť postupu súdu, keď súčasne rozhodnutie neposkytuje odpoveď na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Ak rozsudok takéto odôvodnenie neobsahuje, potom je nezrozumiteľný a nepreskúmateľný, čím došlo k porušeniu procesných ustanovení upravujúcich postup súdu v civilnom sporovom konaní.

13. Z obsahu spisu v danej veci ďalej vyplýva, že žalovaný sa v priebehu konania, a to na pojednávaní konanom na súde prvej inštancie dňa 15. 05. 2017 vyjadril, že žalovanú istinu uznáva, a tento jeho prejav potvrdil podpisom do zápisnice súdu. Súd prvej inštancie tak pochybil jednak tým, že žalobcu o tomto uznávacom prejave žalovaného neinformoval, ako i tým, že sa vo svojom rozhodnutí s týmto prejavom žalovaného smerujúcim k uznaniu pohľadávky žalobcu nijak nevysporiadal. Je potrebné pritom uviesť, že i napriek tomu, že v danom prípade sa jedná o spor spotrebiteľský, pre ktorý je v Civilnom sporovom poriadku osobitná úprava týkajúca sa úpravy sporov slabšej zmluvnej strany, ktorou je spotrebiteľ, a to v ustanoveniach § 290 až § 306, ani napriek tejto skutočnosti z uvedených ustanovení nevyplýva, že by v týchto sporoch bola vylúčená aplikácia ustanovenia § 282 CSP, a keďže ide o systémový prvok procesnej ekonomie sporového konania, nie je vylúčená jeho aplikácia ani v spotrebiteľských sporoch, na rozdiel napr. od rozsudku pre zmeškanie. Ak žalovaný uzná nárok uplatnený žalobou alebo jeho časť, súd je povinný rozhodnúť rozsudkom pre uznanie nároku, ak žalobca navrhol tento osobitný procesný postup. V danej veci však žalobca vedomosť o uznávacom prejave žalovaného nemal, a to napriek tomu, že ustanovenie § 282 CSP mu dáva právo podať návrh na rozhodnutie vo veci rozsudkom pre uznanie nároku.

14. S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v jeho napadnutom zamietajúcom výroku a vo výroku o trovách konania podľa ustanovenia § 389 ods. 1 písm. b/ CSP zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, v ktorom súd prvej inštancie opätovne rozhodne a svoje rozhodnutie v súlade s ustanovením § 220 ods. 2 CSP náležite odôvodní, poskytujúc odpoveď i na argumentáciu prezentovanú žalobcom v odvolaní. Názorom odvolacieho súdu je súd prvej inštancie viazaný (§ 391 ods. 2 CSP).

Toto rozhodnutie bolo v senáte prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).